

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze

Ústav české literatury a komparatistiky

Posudek bakalářské práce Anity Stejskalové „*Mýtus*“ *Kundera*

Práce Anity Stejskalové se věnuje konstrukci tzv. kunderovského mýtu. Jak se dočteme v úvodu, vychází z „premisy existence mytického obrazu Milana Kundery.“ Cílem ovšem nemá být demytizace či dekonstrukce tohoto mýtu, ale jeho analýza. Vzhledem k rozsahu bakalářské práce si autorka vybrala pouze tři dílčí figury, jež se na konstruování Kunderova mytického obrazu podílejí – figury romanopisec, exulant a udavač. Práci autorka člení na teoretickou a analytickou část. V té první vymezuje pojmy jako mýtus, autorský mýtus, mytizace, ve druhé popisuje roli Kunderovy esejistické tvorby při tvorbě vlastního autorského mýtu; způsob, jak se na něm podílí zeměpisný prostor, a na závěr analyzuje tzv. „udavačskou kauzu“.

V teoretické části, jež by zároveň měla vysvětlovat a vytvářet i klíčové terminologické a metodologické zázemí práce, se autorka pokouší definovat pojmy jako „moderní“ mýtus, mytizace, emblematická redukce. V zásadě formou slovníkových hesel představuje stěžejní moderní přístupy k pojetí moderního mýtu, přičemž zdůrazňuje především sémiotický přístup Rolanda Barthesa, jenž by mohl být ideální metodologickou inspirací pro analytické části práce, a to i přesto, že autorka tvrdí, že si práce „neklade za cíl sémiotický dekonstrukční rozklad celého mýtu, jejím cílem je popis stavby třech výše zmíněných dílčích částí mýtů.“ (str.11) Autorka tak sice prokázala nutnou recepci sekundární literatury, ale vzhledem k tomu, že se nesnaží o její aplikaci v analytických kapitolách, není příliš funkční.

Co se týče konkrétnosti (a důslednosti) má práce i další nedostatky. Což je vidět např. v kapitole, jež má vysvětlit výběr materiálu. Popis zvoleného materiálu je jednak dost obecný, jednak poněkud ledabylý – zmiňované kunderovské monografie nejsou konkretizovány, u těch uvedených chybějí základní bibliografické údaje, specifikovány nejsou ani Kunderovy „poznámky ve formě doslovů“, ani mediální texty. Z hlediska recepce Kunderova díla i konstrukce onoho autorského mýtu budou jinak fungovat např. literární recenze deníků, blogy či komentáře na sociálních sítích a zdaleka nejde jen o to, zda se jedná o média tištěná nebo internetová. To, podle jakých kritérií autorka vybírala a třídila materiál, tedy není příliš zřejmé.

Jádro práce nicméně spočívá v kapitolách analyzující tři figury–emblémy podílejší se na konstrukci autorského mýtu. Za nejpečlivěji zpracovanou a současně nejpodnětnější považují

pasáž, jež se věnuje obrazu romanopisce. Autorce se podařilo zdůraznit podstatné charakteristiky Kunderova pojetí autora a tvorby. Zajímavé to je především v souvislosti s Kunderovou konstrukcí románového kánonu, kdy lze nejen na základě zvýznamňovaných, ale i chybějících romanopisců formulovat Kunderovu představu o vývoji a funkci románu, resp. o utváření románové tradice, jejíž naplnění (či pokračování) představuje jeho vlastní tvorba. Do jaké míry je však takový obraz autora v souladu či v rozporu s obrazem, který produkují popkulturní mediální obrazy, „literárně neodborná veřejnost“ nebo naopak „odborně poučená“ literární kritika? Liší se Kunderovo češství/ středoevropanství/ exulantství, konstruuje-li jej sám autor na základě svých esejí nebo je-li Kunderovi připisováno mediálními obrazy? Mimochodem i zde by to chtělo být konkrétnější – která média, kteří autoři, v kterých textech a jaké konkrétní obrazy češství se Kunderovi přisuzují? I v případě francouzské recepce by se mělo alespoň odkazovat na konkrétní texty.

Pokud bylo cílem práce pouze dokázání existence kunderovského mýtu, resp. jeho specifických projevů prostřednictvím třech základních figur, jež jej utvářejí, tak ho bylo dosaženo. Podstatný je ale též sám proces mytizace a eblematizace, v rámci nichž hraje podstatnou roli, zda se jedná o sebe-obraz nebo o konstruování druhého. Autorka v podstatě neustále těká mezi oběma mody, aniž je odlišuje.

Řáda problémů může ale snad padnout na vrub určité stylistické neobratnosti. V kapitole věnované udavačství tak není například zřejmé, zda všechny závěry analýzy vycházejí pouze z diplomové práce Ivana Orla, jež mimochodem není uvedena v závěrečném seznamu literatury, a autorka je pouze shrnuje a parafrázuje nebo jestli přidává též vlastní interpretace.

Dost jsem váhala, zda práci k obhajobě doporučit. Z výše uvedeného jasně vyplývá, že má řadu nedostatků, formálních i metodologických. Téma, které si Anita Stejskalová zvolila, je však na bakalářskou analýzu poměrně náročné. Vzhledem k rozsahu pramenných materiálů různé mediální, žánrové i jazykové povahy zřejmě vyžaduje širší orientaci a hlubší znalost, než jaké jsou u bakalářské práce možné. Anita Stejskalová se pokusila alespoň o obecné nastínění tématu a na elementární úrovni prokázala schopnosti, které se jsou k napsání bakalářské práce požadovány. Proto její práci doporučuji k obhajobě a **doporučuji** ji hodnotit ještě jako **dobrou**.